

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Történeti stúdiók / Az építészeti tér tapasztalata – épületek, kiállítások, kritikák a 20. századból				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Óry Júlia, julia.ory@gmail.com				
Kód: B-AE-201-2C	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): ESBA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 1-5.	Kredit: 5 (előadással együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust a B-AE-201-1 kódú előadással együtt kell felvenni.				
A kurzus célja és alapelvei: A kurzus célja, hogy a hallgatók a történeti stúdiók elméleti előadássorozata mellett kifejezetten az építészet területén mélyedjenek el néhány témában és gyakorlati tudást szerezzenek az építészeti alkotások elemzésének, kritikájának főbb módszereiben. Cél az építészeti alkotások önálló befogadása, értelmezése, a történeti kutatómunkához szükséges alapismeretek elsajátítása. Fontos eszköz az építészeti alkotások megértésének tapasztalati útja. Az óra folyamatos konzultációs lehetőség a fogalmi bizonytalanságok tisztázására. A tematikához kapcsolódó rövid cikkek, kritikák, elméleti írások közös megbeszélése.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): <u>Tudás:</u> Tájékozott a művészet-, építészet- és designtörténet- és elmélet főbb módszereit és elméleteit illetően. Ismeri a stíluskorszakokat, irányzatokat, jelentős alkotókat és alkotásokat. Érti a szaknyelvet és hatékony írásos, szóbeli és vizuális szakmai kommunikációt folytat. <u>Képesség:</u> Felismeri a design, a művészetek, a média és az építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra. Értékeli a design-és művészeti koncepciókat. A tanulmányai során szerzett tapasztalatokra, módszerekre támaszkodva elemzi a design, a művészetek, média és építészet jelenségeit. Képes önállóan kutatni. <u>Attitűd:</u> Kritikai érzékkel viszonyul a történeti és kortárs műalkotásokhoz, a különböző alkotói gyakorlatokhoz és eredményeikhez. Kialakult ízléssel rendelkezik. Törekszik szakmája etikai normáinak betartására. <u>Autonómia és felelősségvállalás:</u> Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit. Véleményét körültekintően, argumentumokra alapozva alakítja ki, tájékozódik, saját álláspontjáért felelősséget vállal. A vizsgálandó problémákhoz nyitottan viszonyul, a témához kapcsolódó eredményeket ismeri, azokat tiszteletben tartja, és saját eredményeit autonóm módon illeszti bele. A szakmai etikai követelményeket tiszteletben tartja.				

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A kurzus során elsősorban a 20. századi építészettel foglalkozunk, prezentációkhoz kötött szemináriumi beszélgetés keretében. A tematika sajátos szempontja, hogy az építészeti tér személyes, több érzékszervre ható tapasztalatának élményét helyezi a fókuszba. Cél az építészeti tér tudatos átélésének megtapasztalása, az épületelemzés szempontjainak, módszereinek, szókincsének megismerése, a kritikai attitűd, a minőségérzés fejlesztése, az építészeti örökség védelmének tudatosítása. A félév elején az építőművészet nyilvánosságának, az építészet kommunikálásának intézményeit, sajtóját, kortárs gyakorlatait és a kiállítás (installáció) médiumát járjuk körbe, majd néhány kiválasztott építész életművével és jelentősebb alkotásaival ismerkedünk meg (a róluk szóló kiállításokra is kitérve). A félév utolsó két alkalmán a hallgatók bemutatják prezentációikat, ezeket közösen megbeszéljük.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:**Tervezett tematika**

1	1. bemutatkozás, a szeminárium témájának, feladatainak megbeszélése 2. az építészeti nyilvánosság – a tájékozódás módjai (intézmények, projektek, sajtó)
2	Építészet a kiállítóterében: építészeti múzeumok, galériák itthon és külföldön
3	A Velencei Építészeti Biennále
4	Batár Attila építészeti írásai és Lucien Hervé fotói
5	Breuer Marcell
6	Zalotay Elemér
7	Bán Ferenc
8	Külső helyszín: Rajk László műterme és az Art Department galéria (1061 Budapest, Paulay Ede utca 19.)
9	A Bercsényi 28-30, a 70-es, 80-as évek alternatív építészeti közege
10	Nagy Bálint és Rajk László: a vence-i műteremház 1984
11	hallgatói prezentációk
12	hallgatói prezentációk

Az óra folyamatos konzultációs lehetőség a fogalmi bizonytalanságok tisztázására. A tematikához kapcsolódó rövid cikkek, kritikák, elméleti írások közös olvasása, megbeszélése.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés.

Órai prezentáció: egy választott épület vagy kiállítás bemutatása, elemzése.

Szemináriumi dolgozat megírása (a választott mű írásos elemzése)

A tanulás környezete: tanterem és külső helyszín (egy alkalommal)

Értékelés: Az érdemi órai jelenlét, valamint a két feladat időben történő teljesítése és minősége alapján.

Teljesítendő követelmények:

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés.

Feladatok:

1. Legfeljebb 8 perces szóbeli prezentáció: egy szabadon választott épület vagy kiállítás bemutatása, elemzése, a választás indoklása
2. Szemináriumi dolgozat: a választott épület vagy kiállítás elemzése. Terjedelem: 6.000-9.000 leütés, határidő: 2025. május 11.

Értékelés módja:

Szóbeli felelet képes prezentációval, valamint írásmű leadása, amelyekkel a hallgató bizonyítja, hogy elsajátította az építészeti alkotásokról való beszédmód és írás nyelvezetét. Nem a kezdeti jártasság, hanem a fejlődés értékelése a szempont.

Az értékelés szempontjai:

órai aktivitás: az órákon figyel, aktív, kérdései, hozzászólásai vannak

prezentáció: a választott mű alapos megismerése, szintetizálásra és kritikai attitűdre való törekvés, a prezentáció formai és nyelvi világa, a felkészülés alapossága, az előadás érthetősége, témáját fókuszáltan, strukturáltan, érthetően adja elő

írásmű: a félév során elhangzott szakmai szempontok bevonása az elemzésbe, az írás struktúrája, lényeglátás, kritikus attitűd, a szakirodalom felhasználása és feltüntetése, analógiák keresése, elemző, kritikai szemlélet, a megfogalmazás módja, helyesírás és hivatkozások feltüntetése.

Az érdemjegy kiszámítása:

Órai munka: 30%

Prezentáció: 30%

Írásmű: 40%

Kötelező irodalom:

A részletes tematikához kapcsolódó rövidebb cikkek, kritikák, könyvfejezetek, ezeket menet közben kiosztom vagy elérhetővé teszem.

Ajánlott irodalom:

Ajánlott irodalom

Batár Attila: Az emberi tér. Válogatott tanulmányok. Terc, Budapest, 2010

Angolul letölthető: <http://www.lecarrebleu.it/la-collection-n-12/>

Batár Attila: Láthatatlan építészet. Ab Ovo Kiadó, Budapest, 2005

Benkő Melinda: 111 szó az építészetéről. Terc, Budapest, 2013

Ferkai András: Úr vagy megélt tér. Építészetelméleti írások. Terc, Budapest, 2006

Frampton, Kenneth: A modern építészet kritikai története. Terc, Budapest, 2009

Kerékgyártó Béla (szerk.): A mérhető és a mérhetetlen. Építészeti írások a 20. századból. Typotex Kiadó, Budapest, 2004

Kovács Dániel: Art déco és modern Budapest. Kedves László Könyvműhelye, Budapest, 2019

Kovács Dániel: Szocreál és késő modern Budapest. Kedves László Könyvműhelye, Budapest, 2024

Moravánszky Ákos – M. Gyöngy Katalin: A tér. Kritikai antológia. Terc, Budapest, 2007

Pallasmaa, Juhani: A bőr szemei. Építészet és érzékek. Typotex Kiadó, Budapest, 2018

Rajk László: A tér tágassága (életútinterjú). Tények és tanúk sorozat, Magvető Kiadó, Budapest, 2019

Srivastava, Amit–Morkoc, Selen–Radford, Antony: A modern építészet elemei. 50 kortárs épület elemzése. Terc, Budapest, 2016

Szabó Levente: Bán Ferenc építésze. Terc, Budapest, 2015

Szegő György – Haba Péter: 111 év – 111 híres ház – 150 magyar építés. B+V Kiadó, Budapest, 2003

Szentkirályi Zoltán – Détszy Mihály: Az építészet rövid története. Műszaki Könyvkiadó, Budapest – több kiadás

Vargha Mihály: Tényvisszaverődések. Válogatás Varga Mihály írásaiból. Scolar Kiadó, Budapest, 2011

Zevi, Bruno: Az építészet megismerése. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1964

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,
- Felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,
- Más, tevékenységgel egyes feladatok kiválhatók,
- Teljes felmentés adható.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Emailben: julia.ory@gmail.com, előre egyeztetett időpontban és/vagy az órák után személyesen.